

בפירוש רבינו חננאל במכות שם שכתב כן בשם הגאונים לפרש המשנה כדברי החת"ס הנ"ל ור"ח דחה דבריהם. ובס' טל תורה במס' מכות שם הקשה לפי המבואר בסוגיא דב"ק הנ"ל דף ע"ה דאם האיש שהעידו עליו הודה לדברי העדים ל"ש דין הזמה בעדים וא"כ לרב האי גאון. האיך משכחת לה זוממי זוממין הא אין דין הזמה רק אם הודו עדים המוזמין ושוב ל"ש כלל דין זוממי זוממין דהא העדים הודו. ולא ראה שכבר קדמו בזה האור זרוע בפסקי בבא קמא דף ע"ב בסו' אות ש"ה ובאות ש"ו שהביא פירוש רב האי גאון בשם יש מי שהורה דחה דבריו משום דאית עלי' פירכא שלא ימצאו זוממי זוממין לעולם מאחר שהודו דהוי עשאא"ל כדאמרינן בגמרא דב"ק הנ"ל.

משלם ראטה

לפנים אבדיק שטרנוביץ והגליל

בן פקועה בעוף

כמה פעמים ראיתי ביצים קרושים שנמצאו בתרנגולת שהיו בהם ריקום אפרוחים כמעט גמורים, ונסתפקתי בדינם מה"ת אם דינם כנבילה גמורה ללקות על אכילתן ולהביא קרבן על טומאתן בקודש או במקדש, או דילמא מה"ת שחיטת אמם מטהרתם ומתירתם כב"פ שנמצא במעי בהמה, והנה לכאורה אין כאן מקום ספק דלא עדיפא מבהמה שנמצא בה דמות יונה שאסורה דבעינן פרסות וליכא — ע"י חולין ס"ט — אך אי משום הא לא איריא דהא מבואר שם בתוס' ד"ה אלמה אר"י כו' דלא ממעט ר' יוחנן מידי שראוי להיות מותר כשיצא לאויר העולם כו' עישה, וזה דוקא דמות יונה הנולדת מבהמה, אבל נולדה מעוף הא מותרת כשחצא לאויר העולם.

והנה לכאורה היה נ"ל להביא ראיה גדולה שאין דין ב"פ בעוף מגמ' ביצה ד' ע"ש שהגמ' מתקשה מאד בפירוש הברייתא דתניא אחרים אומרים משום ר"א ביצה תאכל היא ואמה ואפרוח וקליפתו, עישה שהגמ' נכנסה לפרצה דחוקה מאד בפירושה, שבין ברישא בין בסיפא גוזמא קתני ע"ש בפ"י רש"י, ואם יש דין ב"פ בעוף היה מתפרש ברווחה דביצה תאכל היא ואמה היינו ששחטו את התרנגולת ביו"ט ומצאו בה ביצים גמורות דמותרות באכילה ע"ש ב' ע"ב, וזה אגב אמה כמבואר שם הסעם דביצים גמורות במעי אמן מילתא דלא שכיחא ומשו"ה לא גזרו בה משום הכנה דרבה, ואפרוח בקליפתה הוא ג"כ באופן הנ"ל במעי אמן דהיתירה מה"ת מצד דין ב"פ בשחיטת אמן ולא גזרו ג"כ מצד גזירה שרץ השורץ על הארץ כמו שגזרו בשאר אפרוח בקליפתו שלא נפתחו עיניו — ע"י חולין ס"ד — דנמצא במעי אמן מילתא דלא שכיחא הוא ולא גזרו בה רבנן, ומדלא אוקמוה בהכי ש"מ דאין דין ב"פ בעוף, אך באמת אין מזה שום ראיה דהרא"ש שם בחולין פירש בטעם האסור דאפרוח בקליפתו דהוא משום מאיסותא, וא"כ אין נפ"מ בין נמצא במעי אמן או לא.

והנה בעצם הספק לכאורה היה נ"ל דאם שחיטה לעוף מה"ת וכדנפקא לן בחולין כ"ז מקרא דזאת תורת הבהמה והעוף דהוקשו להודי לענין שחיטה, א"כ לכאורה גם דין ב"פ הוא דין מדיני השחיטה והוא בכלל היקש זה, אך אם שחיטה לעוף מה"ת אף דבכ"ז יש בה דין נחירה — ע"י חולין כ' תוד"ה לא אמרן כו', ובבהמה אין כל ספק שגם עד שלא באו לאכל דגם הבהמה היה היתירה ע"י נחירה בכ"ז היה בהם דין ב"פ דאטו שחיטה כתיב בב"פ, בכ"ז איכא למימר דלא ילפינן עוף מבהמה שלא הוקשו אהודי, ובתורה כתיב בהמה בבהמה.

ואין עוף בכלל בהמה, אך אי משום חא הלא דעת כל הפוסקים דיש שחיטה לעוף מה"ת. אך באמת נלעג"ד דאף אם יש שחיטה לעוף מה"ת אין הדבר ברור דיש לה דין ב"פ. דהנה באמת דברי התוס' חולין ס"ט הנ"ל דלא ממעט ר' יוחנן מירי שראוי להיות מותר כשיצא לאויר העולם אין להם שום ביאור ומתוך דברי המאירי שם, ודברי הרשב"א בת"ה שמובא שם, כן מהר"ן למדתי בכונת התוס' שכונת הגמ' דבעינן פרסות וליכא, הכונה למין פרסות שהוא בהמה, ובעית הגמ' כנדה כ"ג אדם במעי בהמה מהו, הכונה דאולי א"צ שיהי מין פרסות דוקא אלא שרי אם יש לו פרסות, ולכאורה זה הדין שישנו בהולד שיהיה ממין פרסות או לכהפ"ח שיש לו פרסות שלמדום משם בהמה, מן הדין שיהיה גם באם ככתוב בתורה בבהמה, וא"כ בעוף שאין לו פרסה ולא הוי ממין פרסות הרעת נוסה שאינו בדין ב"פ, ועדיין צ"ב. א. י. ניימרק

חוק הדיינים, תשט"ו — 1955

(פורסם ברשומות ספר החוקים מס' 179, ד' בסיון תשט"ו, 25 במאי 1955)

1. בחוק זה — דיין — חבר בית דין רבני כמשמעותו בדבר-המלך-במועצתו, 1922—1947, בחוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים), תשי"ב—1952, ובחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג—1953;
2. מועצת הרבנות הראשית — כמשמעותו בתקנות כנסת ישראל.
3. חוק זה דן בדיינים של בית הדין הרבני הגדול, המשמש בית דין לערעורים, ושל בתי הדין הרבניים האזוריים.
4. מי שהוסמך לכך על ידי מועצת הרבנות הראשית תוך שנתיים לפני המינוי, כשר להתמנות דיין, תנאי ההסכמה וסדריה ייקבעו בתקנות שיתקין שר הדתות בהסכמת מועצת הרבנות הראשית.
5. שני נשיאי מועצת הרבנות הראשית שהם הרבנים הראשיים לישראל, וכן רבנים מקומיים המכהנים בבתי דין המנויים בתוספת הראשונה לחוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים), תשי"ב—1952, יהיו דיינים בתוקף תפקידם ללא מינוי נוסף.
6. הדיינים יתמנו על ידי נשיא המדינה לפי הצעת ועדת מינויים שתובא לפני הנשיא על ידי שר הדתות.
7. (א) ועדת המינויים (להלן — הועדה) תהיה של 10 חברים: שני הרבנים הראשיים לישראל; שני דיינים שייבחרו על ידי חבר חבר הדיינים לשלוש שנים; שר הדתות וחבר אחד של הממשלה שייבחר על ידיה; שני חברי כנסת שייבחרו על ידיה בבחירה חשאית ויכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת — עד שתבחר הכנסת החדשה חברים אחרים במקומם; שני עורכי דין העובדים במקצועם, שייבחרו על ידי המועצה המשפטית לשלוש שנים.
- (ב) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.
- (ג) שר הדתות ישמש יושב ראש הועדה.
- (ד) הועדה תוכל לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת מששת.
- (א) ראה שר הדתות שיש למנות דיין, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הועדה.
- (ב) אלה רשאים להציע מועמדים: שר הדתות; שני הרבנים הראשיים לישראל; שלושת חברי הועדה כאחד.